

РОЗДІЛ II. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

УДК 811.111:629.5

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-3-03>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ

Давиденко О. Б.

*старший викладач кафедри сучасних мов
Миколаївський національний університет кораблебудування
просп. Героїв України, 9, Миколаїв, Україна
orcid.org/0000-0002-4929-6768
alesha020272@gmail.com*

Задорожна Т. П.

*старший викладач кафедри сучасних мов
Миколаївський національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, Миколаїв, Україна
orcid.org/0000-0002-4929-6768
itata240@gmail.com*

Ключові слова: *інноваційні технології, навчання англійської лексики, специфіка лексики на спеціальності «Суднобудування», використання інноваційних технологій для навчання іноземної лексики.*

Проаналізовано особливості навчання англійської лексики на спеціальності «Суднобудування», систематизовано інформацію щодо використання інноваційних технологій для ефективного викладання та вивчення англійської лексики спеціального професійного напрямку. Окреслено мету статті, яка полягає у дослідженні особливостей впровадження та використання інноваційних технологій для ефективнішого навчання англійської лексики на технічній спеціальності. Проаналізовано наукові джерела з цього питання і зроблено висновок про високий рівень зацікавленості викладачів та студентів технічних вищих навчальних закладів у впровадженні інноваційних технологій для навчання англійської мови. Підкреслено особливу важливість вивчення іноземної лексики професійного спілкування на немовних спеціальностях як частини професійного спілкування технічної спрямованості. Виявлено недостатню висвітленість цієї проблеми серед широких мас, незважаючи на високий рівень актуальності цього питання. Визначено основні переваги використання інноваційних комп'ютерних технологій для навчання англійської лексики на немовних спеціальностях. Розглянуто основні інноваційні ресурси, які використовуються багатьма закордонними спеціалістами для ефективного вивчення англійської лексики студентами. Виокремлено три найефективніші платформи для впровадження у вивчення англійської мови інноваційних технологій, зокрема інтернет-ресурси. Визначено основні призначення кожного ресурсу та поєднано їх значення з основними етапами вивчення іноземної мови в технічному університеті. Наведено конкретні приклади використання вибраних онлайн-платформ у вивченні англійської лексики студентами. Виявлено особливу ефективність комплексного використання усіх трьох ресурсів для ефективної реалізації поетапного вивчення нової лексики, закріплення вже вивченої та використання її на практиці для кращого засвоєння. Зроблено узагальнюючі висновки щодо вивчення цього питання та наведено перспективи подальшого дослідження особливостей використання інноваційних технологій у вищих навчальних закладах на спеціальності «Суднобудування». Надано бібліографічний список.

PECULIARITIES OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING ENGLISH VOCABULARY IN THE SPECIALTY "SHIPBUILDING"

Davydenko O. B.

*Senior Lecturer of the Department of Modern Languages
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Heroes of Ukraine Avenue, 9, Mykolaiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-4929-6768
alesha020272@gmail.com*

Zadorozhna T. P.

*Senior Lecturer of the Department of Modern Languages
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Heroes of Ukraine Avenue, 9, Mykolaiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-4929-6768
itata240@gmail.com*

Key words: *innovative technologies, studying English vocabulary, the specific of the vocabulary on the specialty "Shipbuilding", innovative technologies use for foreign vocabulary studying.*

The peculiarities of teaching English vocabulary in the specialty "Shipbuilding" are analyzed, the information on the use of innovative technologies for effective teaching and studying of English vocabulary in a special professional direction is systematized. The purpose of the article is outlined, which is to study the features of the introduction and innovative technologies use for more effective English vocabulary teaching in the technical specialty. Scientific sources on this issue are analyzed and conclusion is made about the high level of interest of teachers and students of technical higher educational institutions in the introduction of innovative technologies for English teaching. Special importance of studying foreign vocabulary of professional communication in non-language specialties as a part of professional communication of technical orientation is emphasized. Insufficient coverage of this problem among the masses is revealed despite the high level of this issue urgency. Advantages of using innovative computer technologies for teaching English vocabulary in non-language specialties are identified. Main innovative resources used by many foreign specialists for the effective English vocabulary study by students are considered. Three most effective platforms for the introduction of innovative technologies in the study of English, including Internet resources, are identified. Fundamental purposes of each resource are determined and their values are combined with the main stages of learning foreign language at a technical university. Specific examples of the selected online platforms use in the English vocabulary study by students are given. The special efficiency of complex use of all three resources for effective realization of step – by – step learning of new vocabulary, consolidation of already studied and its use in practice for better mastering is revealed. Generalized conclusions concerning studying of the given question are made and prospects of the further innovative technologies use research in higher educational institutions on the specialty "Shipbuilding" are resulted. A bibliographic list is provided.

Постійні безперервні зміни у сфері освіти потребують оновлення вже існуючої системи викладання та вивчення іноземної мови в технічних закладах вищої освіти. Тому без використання інноваційних технологій обходитись неможливо. Впровадження інтернет-ресурсів та онлайн-платформ є невід'ємною частиною сучасного навчання студентів.

Розвиток сучасного суспільства та розширення горизонтів міжнародного співробітництва спеціалістів майже у всіх професійних сферах змушують мати високий рівень володіння іноземною мовою, зокрема англійською. Специфіка викладання іноземної мови на спеціальності «Суднобудування» полягає у подальшому успішному використанні професійної лексики для пра-

цевлаштування або обміну інформацією з іноземними спеціалістами.

Аналіз досліджень із цього питання свідчить про високий рівень зацікавленості викладачів та студентів у впровадженні нових методик для вивчення іноземної лексики фахового спрямування. Над цією темою працювали Л.О. Шевчук, О.Е. Ріхтер, С.В. Смоліна, Л. Заблоцька, Д.В. Берська та багато інших вітчизняних та зарубіжних педагогів. Проблема полягає не лише у впровадженні інноваційних технологій, а й в успішному та ефективному використанні вже наявних методик. У наші часи високого розвитку серед багатьох науковців побутує думка, що навчання іноземних мов на немовних спеціальностях має розглядатися як частина професійного спілкування. Тому правильна систематизація та методика викладання і навчання специфічної лексики є обов'язковим [2].

Варто зазначити, що хоча тема дуже актуальна та обговорювана, вона є недостатньо висвітленою, систематизованою та розкритою. Саме тому вона потребує окремої уваги та аналізу.

Метою цієї статті є висвітлення особливостей та основних способів використання сучасних технологій для викладання та вивчення англійської лексики на спеціальності «Суднобудування».

Україна довгі роки залишалася центром кораблебудування на міжнародній арені. Але сьогодні набагато більш актуальною темою є розроблення новітніх технологій будування кораблів за кордоном. Європейські та американські компанії запрошують висококваліфікованих спеціалістів не тільки для постійної співпраці, а й для обміну досвідом. Тому знання англійської є важливим для подолання мовної перешкоди між українцями та спеціалістами інших країн [1].

Як відомо, жодна професія не може обійтися без специфіки лексичного складника. Технічна спеціальність має свою номенклатуру, без якої неможлива побудова правильної, високоякісної та ефективної роботи.

Робота з лексикою у закладах вищої освіти на технічних спеціальностях поділяється на такі етапи:

1. Презентація лексики викладачем, що вводиться у процесі навчання.
2. Методичні дії, що забезпечують засвоєння студентами матеріалу.
3. Повторення лексики та контроль якості її засвоєння [3].

Сьогодні технології дають змогу максимально полегшити та систематизувати роботу з іноземною лексикою. По-перше, вони дають можливість ближче познайомити студентів із практичним використанням лексичних знань. По-друге, такі технології дають змогу чітко та швидко перевіряти знання здобувачів вищої освіти на предмет засвоєння певних лексичних тем. По-третє, інтернет-ре-

сурси розпалюють інтерес сучасних студентів до вивчення іноземної мови своєю зручністю та інноваційністю. Правильне поєднання різних програм може зробити процес освоєння студентами мови професійного спрямування більш зручним та швидким. Усі студенти потрапляють у заклади вищої освіти з різним рівнем англійської мови, тому важливим аспектом у роботі викладача є урівноваження та підвищення рівня знань кожного студента [2].

У процесі дослідження були опановані найбільш використовувані зарубіжними педагогами ресурси для вивчення англійської лексики та відібрані найефективніші з них, визначено головні призначення кожної та проаналізовано ефективність роботи з ними. Розглянуто такі ресурси: ED Words, ED Courses, TED.

1. ED Words

Цей ресурс підходить для реалізації першого із трьох пунктів вивчення іноземної лексики. Платформа призначена для вивчення англійської лексики, що розділена на групи та блоки за певною тематикою. За допомогою цієї програми викладач може створювати власні лексичні блоки, що можуть включати від 50 до 200 слів. Таким чином, загальну тему «Суднобудування» можна зручно поділити на тематичні розділи.

Це може бути, наприклад, розділ «Ship Structure» («Будова судна»), де буде по алфавіту у вигляді списку наведена основна номенклатура будови корабля. Кожен студент зможе за цим блоком щоденно систематично повторювати слова, виділяти для себе найлегше і найскладніше у запам'ятовуванні тощо. Вони зможуть самостійно опрацювати лексику поточної теми, заданої викладачем.

2. ED Courses

Цей ресурс може забезпечити реалізацію усіх трьох пунктів із вивчення іноземної лексики специфічного спрямування. По-перше, він забезпечує вивчення специфічної лексики. Сам викладач має змогу блоками заносити потрібну лексику у вигляді списку для опрацювання студентами. Другий крок – це практичні завдання з цією лексикою для засвоєння матеріалу. На цьому етапі є можливість створювати свої завдання.

Наприклад, викладач може створити спеціальні мовні ситуації для засвоєння лексичної теми «Types of Ships by Purpose» («Види суден за призначенням»). Завдання може виглядати так:

Compare the element of the ship's structure with the type of the ship by purpose:

<i>The type of the ship by purpose</i>	<i>The element of the ship's structure</i>
<i>1. Freight ship</i>	<i>a. Multi-tiered long superstructures</i>
<i>2. Research ship</i>	<i>b. Crane equipment</i>
<i>3. Passenger ship</i>	<i>c. Devices for working with outboard equipment</i>

(Answers: 1. – b; 2. – c; 3. – a)

Або ж так:

Match the crew member position (column A) with his duty (column B):

A	B
1. A steersman	a. maintains a ship engine.
2. A minder	b. provides hot meals for the ship's personnel.
3. A cook	c. plots a course, calculates movement and marks movement on the map.

(Answers: 1. – c; 2. – a; 3. – a)

Також для реалізації третього пункту покрокового вивчення лексики за допомогою цього ресурсу можна створювати перевірочні тести тощо.

3. TED

TED – це американський приватний фонд наукових конференцій та виступів. Мова оригіналу кожного виступу зазвичай англійська. За допомогою цієї платформи професійні оратори, оратори-початківці й науковці виступають зі своїми дослідженнями. Це може бути виступ на будь-яку тему, але зазвичай висвітлену з дуже цікавої позиції. Багато викладачів англійської з усього світу рекомендують використовувати цей ресурс для практикування англійської мови. Частіше за все виступають науковці, для яких ця мова не є рідною, тому студентам легше сприймати специфічну лексику. Зараз є спеціальні платформи від TED на Youtube та у вигляді програми. Це слушна нагода для реалізації третього пункту роботи з іншомовною лексикою – повторення лексики та контроль якості засвоєння, адже сприйняття окремої інформації професійного характеру на слух – важлива частина практичного застосування мови.

Студентам можна дати завдання переглянути, наприклад, відео Рози Георг «Inside the Secret Shipping Industry» («Всередині секретної індустрії кораблів»). У цьому відео використано велику кількість лексики з теми «Суднобудування». Нижче наведений фрагмент із виступу, де використано багато іншомовної лексики фахового спрямування:

What else does our sea blindness mask? Well, if you go out to sea on a ship or on a cruise ship, and look up to the funnel, you'll see very black smoke. And that's because shipping has very tight margins, and they want cheap fuel, so they use something called bunker fuel, which was described to me by someone in the tanker industry as the dregs of the refinery, or just one step up from asphalt. And shipping is the greenest method of transport. In terms of carbon emissions per ton per mile, it emits about a thousandth of aviation and about a tenth of trucking. But it's not benign, because there's so much of it. So shipping emissions are about three to four percent, almost the same as aviation's. And if you put shipping emissions on a list of the countries' carbon emissions, it would come in about sixth, somewhere near Germany.

Отже, проведене дослідження особливостей використання інноваційних технологій для навчання англійської лексики на спеціальності «Суднобудування» дає змогу зробити такі **висновки**:

1. Аналіз джерел свідчить про зацікавленість студентів та викладачів у пошуку нових методик для ефективного навчання лексики фахового спрямування.

2. Було наведено низку переваг використання інноваційних технологій для більш ефективного вивчення англійської лексики на спеціальності «Суднобудування».

3. Виокремлено три основні онлайн-платформи для реалізації триетапної роботи з лексикою у закладах вищої освіти на технічних спеціальностях.

4. Наведені конкретні приклади використання онлайн-ресурсів під час навчання іноземної лексики, які демонструють переваги цього методу.

5. Зроблено висновок про ефективність комплексного використання трьох наведених веб-платформ: ED Words, ED Courses, TED.

Перспективами подальшої дослідницької роботи є пошук нових методів впровадження інноваційних технологій у процес навчання іноземної лексики фахового спрямування у вищих навчальних закладах, дослідження нових ресурсів, інтерактивних додатків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевчук Л.О. Використання інноваційних технологій у процесі викладання англійської мови студентам технічних спеціальностей. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2013. № 2. С. 118–122.
2. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Збірник курсових робіт*. 2010. № 4. С. 16–23.
3. Заблоцька Л. Методичні аспекти навчання іншомовної фахової лексики студентів спеціальності «Туризм». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2013. № 20. С. 126–130.

REFERENCES

1. Shevchuk L.O. (2013) Vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy u protsesi vykladannya anhliys'koyi movy studentam tekhnichnykh spetsial'nostey [The use of innovative technologies in the process of teaching English to students of technical specialties]. *Scientific notes Nizhyn State University. Nikolai Gogol. Ser.: Psychological and pedagogical sciences*, vol. 2, pp. 118–122.
2. Smolina S.V. (2010) Metodyka formuvannya inshomovnoyi leksychnoyi kompetentsiyi [Methods of forming foreign lexical competence]. *Collection of term papers*, vol. 4, pp. 16–23.
3. Zablots'ka L.M. (2013) Metodychni aspekty navchannya inshomovnoyi fakhovoyi leksyky studentiv spetsial'nosti "Turyzm" [Methodical aspects of teaching foreign language vocabulary to students majoring in "Tourism"]. *Scientific Bulletin of the East European National University named after Lesya Ukrainka. Philological sciences. Linguistics*, vol. 20, pp. 126–130.